

ÉLETEM „MADARAS MŰVÉSZEI”

Gondolatok Szajkó István: *Galamb* című festménye nyomán

Szajkó István: Galamb

A sors úgy hozta, hogy két, a madarakat szinte Szent Ferenc-i áhítattal ábrázoló művészt is megismerhettem. Sorrendben az első egy walesi lelkipásztor-költő, az 1995 nyarán költészeti Nobel-díjra jelölt Ronald Stuart Thomas volt, akivel éppen abban az időszakban köthettem barátságot, az észak-walesi egyetemi városban, Bangorban. 2007-ben azután a Fekete Sas Kiadónál jelent meg , Békési Sándor akkori *teológiai* dékán és jeles képzőművész illusztrációival fordításomban az *Egy pap, népéhez* cím, ezidáig egytelen R. S.Thomas kötet. A walesi hegyközségek papjaként szolgáló teológus látszólag a végletekig tartózkodó, mogorva személyiség volt, de természetén sokat lágyított az, hogy felesége, Elsie festőművész volt, továbbá az is, hogy az emberek okozta fájdalmakat, csalódásokat időnként azzal gyógyította, természetesen az imádság mellett, hogy távcsővel és magnetofonnal felszerelve gyakran indult madármegfigyelő túrákra, olyannyira, hogy Nagy-Britannia egyik legismertebb bird-watcher-ét is tisztelhetjük benne.

Szajkó István (1955) szabadkai illetőségű festőművész immáron harmadik évtizede él és alkot két világban: Szerbiában és Magyarországon.

A jó néhány éve kettős – szabadkai és lókúti műteremmel és gyökerekkel rendelkező, nevében, művészi szignójában is „madaras”, 1955-öt-ben született, rendkívül sokoldalú, pasztellel és olajjal dolgozó Szajkó István egészen más egyéniség. kedves, életörömmel teli, joviális férfiú, akinek képein az egyik vándormotívum a bicikli, de vannak varázslatos táj, virág, porté, akt, étel-csendélet és természetesen nagyon nagy számban – madaras képei is. Ezek sorában kitüntetett helye van a galamboknak. Galamb-ábrázolásai sorában hozzám az itt közölt alkotása áll a legközelebb. Hogy miért, arra a válasz Richard Wagnert *Lohengrin* című operájának csúcspontja, amelyben a hattyú-vontatta csónakon érkezett, titokzatos főhős felfedi felesége, az igazságtalanul megvádolt Brabanti Elza előtt, hogy ő nem más, mint Parsifalnak, a Szent Grál őrzőjének fia. Wagnerra a nagyszámú Grál-legenda közül leginkább az 1170-1220 között élt Wolfram von Esenbach költeménye hatott. Joggal kérdezhetik sokan: ugyan mi köze a híres „önleplező” Wagner-áriának, amelyet először az 1850-es ősbemutatón hallhattak az operabarátok, egy huszonegyedik századi alkotás magányos galambjához. A válasz végtelenül egyszerű, ha alaposan, s egyszerre ésszel és szívvel szemléljük a Szajkó István magányos, nem evilági, hanem „szent galamb”-ja mögött felsejlő, nyomában áradó fényt, s közben újraolvassuk a *Lohengrin* vonatkozó szövegrészletét:

„Nagy messze táj, egy ismeretlen, szent hon,
Ott van egy vár
és Montsalvat neve,
E várban fényes, gazdag templom ragyog,
Nem látott senki ily csodát,
Oltári kincse földöntúli serleg,
Mely titkon áldva hat mindenekre,
A földre hozták égi angyalseregek,
S itt híven őrzik tiszta emberek.
**Évente jó egy szent galamb az égből,
Hogy bűverővel töltse újra meg.
E kincs a Grál, és boldog hitbe révül
Az örök lelke, hogyha fénye rezg.**
Mert védve van, kit szent varázssal áraszt,
Nem érheti baj és nem hal bús halált.”

A magyar szövegváltozatot olvasva eszembe jutnak egykori JATÉ-s koromból Halász Előd professzor úr felejthetetlen szövegelemzése, s az itt vastagított dőlt betűkkel idézett, kiemelt részlet első sorának eredeti textusa is: „Alljährlich naht vom Himmel eine Taube...” S ismét hallom – sok évtized távolából – a szegedi szemináriumi szobában felcsendülő *Grál elbeszélést*, egy már karcos régi nagylemezről, René Kollo páratlan előadásában

<https://www.youtube.com/watch?v=bGi14iwXSOo> (7:05)

(Wiener Staatsoper, 1979)

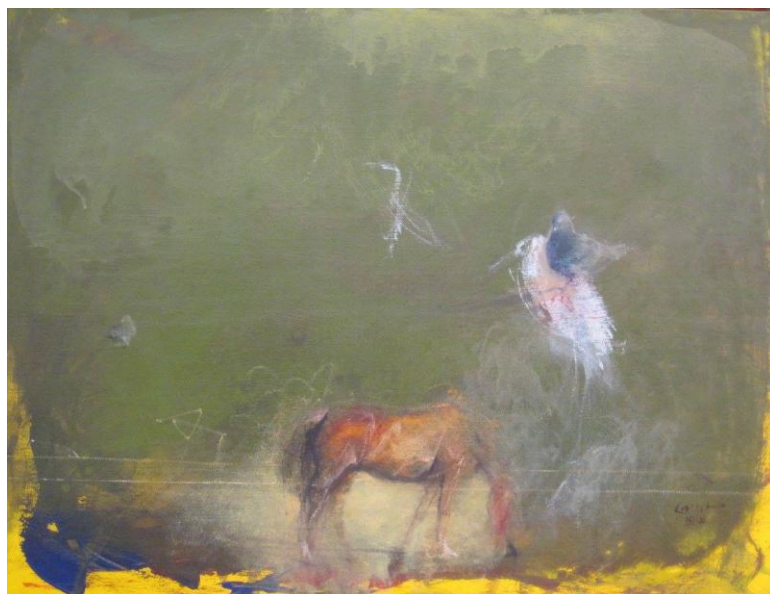
Nem arról van szó, hogy mániámmá vált volna egykori komparatiztika doktori szigorlatom óta a mindenáron való hasonlítás. De Szajkó István alkotásait, bármit, bárkit ábrázoljon is, valósággal előzőnli ugyanez a *szent galamb hozta fény*. Azaz, életünknek pontosan az a megerősítő eleme, amelyből mostanság olyan kevés jut nekünk, éljünk a Föld bármely szegletében. S ha már van fény, akkor van esély a gyógyulásra, gyógyításra és „boldog hitbe révülésre”.

Hálával tartozunk a szabadkai és lókúti (veszprém megyei) műhelyében alkotó festőművészeknek, hogy a képeit szemlélőknek esélyt ad minderre, kül- és belföldi tárlatain és Facebook-ja virtuális galériáján, illetve felesége, Illés Andrea író-főszerkesztő közösségi oldalán.

SZAJKÓ ISTVÁN „MADARAS” KÉPEIBŐL

A városháza tornya - pasztell-karton 60x70, 2010

Ló madarakkal - olaj-vászon, 50x65 cm, 2006

Aktok galambbal - olaj-vászon, 65x80 cm

Móló vízimadarakkal - olaj-vászon, 80x100 cm

Pávák - pasztell, 30x21, 2016

Madarak a műterem bejáratánál

* Dr. habil Petróczy Éva József Attila-díjas költő, író, műfordító, irodalomtörténész, publicista, a Károli Gáspár Református Egyetem nyugalmazott intézetvezetője.